

Astra Dobrogeană

No. 1

REVISTĂ
CULTURALĂ
EDUCATIVĂ

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

REDACTOR FILIP AUREL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA CONSTANȚA STR. CALOMFIRESCU No. 21

DIN ALE DOBROGEI NOASTRE

Leagănul Cultural al Dobrogei
(Noul Liceu „Mircea cel Bătrân“)

SUMABUL:

Cuvinte către cărturari și săteni — Mocanii din Dobrogea — Imbrăcați-vă cu strae făcute de voi — Rolul învățătorului în îndrumarea poporului — Fericierea — Ce să se citească la sate — Cărți folositoare — Reviste — Virtutea — Conștiința — Cum ne putem îmbunătăți viața — Rostul femeii — Nu fiți răi cu ele... — Cronica Asteii — Conferințe — Cinematograf — Baluri — Teatru — Concursuri — Sport — Comemorări — Diverse — Lucruri bune pentru săteni — etc.

Cuvinte către cărturari și săteni

S'a sfârșit un an de muncă. Este primul an al vieții noastre ca revistă. Și după cum, orice început este greu, și noi am avut de luptat cu toate neajunsurile zilelor. În primul rând sacrificiile muncii noastre nu au ajuns în toate căminurile sătenilor. Cauzele sunt prea multe. Lipsa de fonduri ne-a forțat să avem un preț, peste puterile oricărui sătean. Pe lângă aceasta, nu am fost nici cunoscuți îndeajuns de toată lumea. Sătenii, nu au știut care-i felul nostru? Ce urmărim? și unde vrem să ajungem?

De aceia noi suntem deplin mulțumiți de felul cum ne-au înțeles cărturarii, și le aducem o laudă și mulțumire binemeritată. Dar în pragul noului an le mai adresăm și un apel, prin care-i rugăm să ne fie de acelaș ajutor, cum ne-au fost și în trecut.

Scopul nostru în noul an este de a ne răspândi în toate comunele Dobrogei, și a introduce lumină în cel mai îndepărtat cămin, și la cel mai puțin avut sătean. Prin această lumină vrem:

Să creem și să strângem legăturile de dragoste și frăție între toate neamurile din Dobrogea și Cadrilater. Să întemeiem aci viața românească cu toate datinele și obiceiurile ei strămoșești. Să ridice morala la înălțimea cuvenită și să combată cu tărie vișiul și patimile omenеști,

Să dăm spuselor Domnului nostru Isus Christos — înțelegere și aplicare înțeleaptă — sporind credința în Dumnezeu și evlavia către cele sfinte.

Să creștem tineretul în frica lui Dumnezeu, în iubirea către părinți, respect pentru cei mai mari, recu-

noștință și admirație pentru oamenii mari ai neamului, supunere legilor și respect avutului și drepturilor altuia.

Să dăm satelor o organizare sportivă militară făcând din comune celula națiunii armate, din copii, mici Do-robanți de altădată, iar din tineret ostași ai Regelui Mihai.

Să contribuim la îmbunătățirea vieții economice. prin scris, tabele ilustrate, propagandă și sfaturi practice pentru îngrijirea vitelor, cultura pământului, creșterea albinelor, viță de vie, flori, gândaci de mătase, etc., în sfârșit să construiască și să înființeze la sate case de cetire iar la orașe internate pentru băeți și fete de la țară, cămine și cantine pentru meseriași.

Să organizăm excursii în locurile istorice și pitorești.

Să dăm întindere ideilor și simțimintelor naționale cu scrisul prin reviste și jurnale, și cu vorba și fapte prin propagandiști și conferențieri ambulanți.

Să creem biblioteci populare și muzee regionale.

Să dăm naștere unei vieți artistice prin înființarea de teatre, cinematografe — fixe și ambulante — coruri, muzică instrumentală, institute de educație fizică și coreografică, etc.

În anul care a trecut parte din aceste lucruri le-am realizat. Cinematograful nostru este cunoscut de lumea satelor, și a adus nesfârșite bucurii sufletești celor ce l-au văzut. Teatrul „Astei Dobrogene“ a realizat tot ce s'a văzut mai frumos la Constanța prin „Fântâna Blanduziei“ pe care a jucat-o, cu tot farmecul.

Secția Sportivă, Orchestra, Corul, deasemenea nu sunt mai prejos în activitatea lor, și vor începe în curând să arate tuturor munca neobosită ce o punem în serviciul neamului nostru.

Despărțămintele județene Durostor, Caliacra, Tulcea și Ialomița, sunt în plină dezvoltare, pe care lumea le va vedea în noul an la datorie.

Atât Centrul cât și despărțămintele județene nu vor

putea duce o muncă rodnică, decât dacă toată lumea, dela mic la mare, vor alergera sub steagul nostru și vor pune umăr la umăr cu noi pentru luminarea satelor.

Pentru a putea să avem o strânsă legătură, și mai ales pentru a ne cunoaște gândurile și pașii, am creiat un preț special pentru săteni spre a le putea pune la îndemână revista noastră.

Asemenea am redus abonamentele la cărturari, spre a le putea fi la îndemână și celor mai săraci cărturari, cari vor dori să fie cu sufletul și munca alături de noi.

Acestea spuse, pășim în noul an cu toată încrederea în înțelepciunea și patriotismul poporului Dobrogean, convingși fiind că, atât cărturarii cât și sătenii Dobrogeni vor fi alături de noi în îndeplinirea sfintei datorii ce ne apasă umerii.

Cu Dumnezeu înainte, în anul 1930.

„ASTRA DOBROGEANĂ“

Mocanii din Dobrogea

N. R. Românii Dobrogeni cunosc îndeajuns ce însemnează Săcelele. Țara Săcelelor, care face o legătură între inima Carpaților și Câmpia Bârsei, a avut fericirea să-și arate viața plină de cea mai deplină izbândă, prin revista „Viața Săceleană” care și-a început apariția cu luna Ianuarie 1930. Primul gând al săceleștilor a fost, legătura cu frații lor din Dobrogea. În adevăr răsfoind revista, am găsit o documentare, elocventă și plină de un viu interes, asupra originii mocanilor.

Viața și puterea mocanilor au purtat făclia românismului cu o strălucită fală, pe plaiurile Dobrogei. De aceea avem cea mai mare bucurie să reproducem articolul „Mocanii din Dobrogea”, salutând totodată cu cel mai viu entuziasm apariția surorii „Viața Săceleană”.

„Astra Dobrogeană“

MOCANII DIN DOBROGEA

S'a afirmat de unii, și se afirmă chiar și azi că ocupațiunea principală a Românilor, în vechime, n'ar fi fost agricultura, ci păstoritul și numai târziu românii au început să facă agricultura. Această afirmație, -- care e contrazisă chiar de vocabularul limbei românești, care ne arată că agricultura am moștenit-o de la Romani, căci toate numirile agricole sunt latine, afară de „plug” (slav) în latinește „aratum” — este totuși adevărată pentru o parte din Români. Anume pentru acei care prin poziția locului ce o ocupă au devenit dela început păstori.

Intre aceștia trebuie să amintim pe mocanii din Săcele. Era și firesc ca acolo unde munții oferă îmbelșugate pășuni, locuitorii să se îndeletnicească cu creșterea vitelor. Prin dragostea și sânguința pe care o puneau mocanii în activitatea lor, și-au câștigat un loc de frunte în economia națională. Cu timpul când oile s'au înmulțit și munții au devenit neîncăpători ei au început să coboare cu turmele lor pe plaiurile Țărilor Române.

În relațiile lor cu aceștia ei nu cunoșteau granița. Ba cunoscând toate cărările din munți și mânăși de sentimentul românesc ei serveau adeseori de călăuze oștile române ce mergeau spre Ardeal.

D-l S. Metes ne spune că mocanii din Țările Române contribuiau cu multă bunăvoință la sarcinile exagerate din vremea Turcilor.

În expansiunea lor mocanii au trecut și Dunărea în Dobrogea, ba au ajuns chiar până în Macedonia. În ce timp au trecut în Dobrogea nu se știe sigur. Din secolul XIX, avem însă date sigure de existența lor acolo. Se crede însă că ei să fi fost mai de mult. Astfel ni se spune despre ei că plăteau impozite la două state pe deoparte la Austriaci, ai căror supuși erau și apoi la Turci, pe ale căror pământuri pășteau turmele. Unii din Românii Ardeleni mergeau acolo cu turmele numai să ierneze, de mocani însă, se afirmă precis că se stabiliseră acolo. Astfel Ioan Ionescu de la Brad scrie la 1850: „Primăvara cei mai mulți din ei părăsesc țara; cei ce rămân arendează pășuni pentru vară. Aceștia sunt Săcelenii, Săliștenii și Poenarii, cari trăesc în Dobrogea de multă vreme.

La 1856 numărul Mocanilor în Dobrogea după istoricul Andrei Sapadopulo Vretos era de trei mii; singura așezare statornică era mahalaua Hârșovei „Varos” (Pariano D. C.).

Dar Mocanii n'au stat multă vreme liniștiți, căci la 1800 li se cere sau să se facă supuși otomani (turci) sau să plece. (Arbore Alexandru).

În urma acestui fapt mare parte din mocani se refugiasse în Basarabia unde rămân până la 1881, când Dobrogea revine statului român, iar Basarabia trece sub stăpânirea rusească.

D-l St. Meteuș arată cum la întoarcerea mocanilor din Basarabia, au găsit toate locurile pustii, presărat ici colo câte un sat țărănesc, cu cari însă mocanii nu se puteau înțelege.

La sfatul lui M. Cogălniceanu care cu I. C. Brătianu a vizitat acele locuri, s'au așezat aici, au cumpărat chiar și pământ. Pe lângă mocanii veniți din Basarabia, au venit alții din Ardeal și din Brăila.

Românii transilvăneni. Numărul lor se evaluează la 2500. Cea mai mare parte s'au stabilit definitiv aici de la vânzarea pământului după legea din 1822. Totuși existența aici a multora dintre dâșii datează de la începutul secolului XVIII, (spune Pariano D. C.) Dar mocanii n'au purtat cu ei numai de oi, dar și graiul românesc, datinile, obiceiurile și cântecele lor cari se găesc și azi în satele dunărene. Ei au ținut vie legătura dintre frați, au fost un element de unitate națională. Apoi prin munca ce au depus, au transformat acea țară pustie, într-o țară roditoare și presărată cu sate românești înfloritoare.

„Cine iarăși după vremuri, ca și acum au fost și sunt reprezentați cei mai activi ai românismului prin fostele stepe ale Dobrogei, pentru ca la întoarcerea noastră în Dobrogea să găsim pe mulți locuitori de alte naționalități știind să vorbească românește”. (Pariano D. C.)

Multă lume consideră pe acești mocani ca niște oameni leneși, răpitori, consecvenți, etc., spune iar Pariano, dar convingerea ce și-o face, cunoscându-i de aproape, îl îndreptățește să spună: „Eu să pot printr'înșii și prin olteni a-și lua comerțul din mâna streinilor”.

Unii mocani chiar după așezarea lor în Dobrogea mai plecau vara la munte, după ce cu mare cinste sărbătoreau „Tunsul” oilor. În felul acesta păstrau cum am arătat mai sus vie legătura între Românii din ambele părți ale Carpaților.

Mocanii au dovedit întotdeauna, că sunt buni români. Astfel Pariano scrie despre ei: Ce fel de rău pot fi ei dacă totdeauna sunt în fruntea oricărei mișcări patriotice. Numai prin

concursul lor s'a putut termina aici despotismul acelor administratori cari se credeau căzuți din cer asupra Dobrogenilor.

Religiozitatea îi face să ridice mănăsireta Cocos de lângă Isacea, pe care multă vreme am întreținut-o. Apoi o mulțime de cărți bisericești au fost aduse și donate de ei bisericilor din Măcin, etc.

Războiul mondial a adus zile grele pentru mocani, ca pentru toți românii.

Fiind nevoiți să-și părăsească în refugiere gospodăriile ce aveau, sumedenie de turme de oi și herghelii de cai de-ale mocanilor au fost luate de bulgari. Războiul mondial i-a mai urmat încă un fapt care a lovit într'o măsură în mocani. Aceasta a fost marea reformă agrară, care fără îndoială nu se putea să nu se facă, dar a împușinat considerabil terenurile pe care aveau să pășuneze turmele de oi. Azi bălțile Dunării oferă un bun adăpost oilor mocănești, ce au mai rămas în Dobrogea. Dar, apele Dunării sunt capricioase și se întâmplă adeseori, că în mijlocul verii, când tot câmpul e acoperit de cereale, iar coastele uscate de soarele dogoritor al verilor secetoase, că Dunărea să-și părăsească albia și să se reverse, umplând bălțile; atunci grele sudori trec pe frunțile bieților mocani și cu multă greutate ies ei din neajunsuri.

Dar bălțile oferă adăpost nu numai vara, chiar și iarna, mai ales când o iarnă grea urmează unei veri secetoase, în care mocanii n'au putut să strângă nutrețul necesar iernării vitelor ce au. Vitele în lipsa altui nutreț mănâncă frunze și rămurele de salcie, din care bălțile noastre au din belșug. Determinați de aceste grele momente mocanii, cari au jucat un rol însemnat în viața noastră economică, politică și culturală, se văd nevoiți a părăsi turmele lor și a îmbrățișat o altă carieră pe care unii o practicau deja paralel cu cea dintâi, agricultura.

Azi se găsesc foarte multe nume mocănești printre agricultorii de frunte din Dobrogea.

Din acele momente grele de cari am amintit, n'au fost scutiți nici mocanii rămași în Ardeal sau în Muntenia și Moldova, și cu durere asistăm cum mocanii se retrag cu pași repezi din viața economică românească, în care erau un element esențial.

Veni-vor oare timpuri mai bune pentru ei?

Romulus Cârnu

Imbrăcați-vă cu strae făcute de voi

De când satul a luat mai mare contact cu orașul, sateanul a început să se lase, din ce în ce mai mult de obiceiurile lui strămoșești. Urmând îndemnul târgoveților ei sunt convertiți în toate domeniile prin micul avantaj temporar mai mult aparent.

Această lepădare de obiceiuri se observă mai mult la îmbrăcăminte, când țăranul a început să imiteze târgovețul îmbrăcându-se cu strae nemțești — de cele mai multe ori — mai scumpe și foarte puțin durabile.

Încă de la cei mai vechi strămoși ai noștri, țăranul — și mai cu seamă, țărancă — își confecționa singur vestimintele. Dacii, cultivau și lucrau cânepa și inul, făcând admirabile pânze cu care își făceau tot ei singuri straele. Cât privește îmbrăcăminte de iarnă cine lucra mai frumos lână decât țăranii noștri!

Hainele de sărbătoare și de găteală și le făcea țărancă română din spumă — cea mai fină pânză albă — lucrată cu fire de borangic pe care îl lucrau tot în casă.

Este mai mare plăcere să vezi în unele sate de la munte, chiar și azi, o horă în zi de sărbătoare, ce mai strălucește sub soare, de-ți ia vederea!

Și în privința lucrăturii țărancă română este o artistă. Felul cum combină culorile, fiuturii și mărgelile nu o poate întrece nici cel mai talentat artist cultivat.

Fiecare desen, fiecare înfloritură, de pe iea țărancei, are o poveste pe care o poate citi ca într-o carte. Cine nu cunoaște admirabilele motive — privite azi ca ornamente — „mâna milogului”, „râuri de cămașe”, „prescurele”; „balaurul cu șapte capete” și altele cari s’au reprodus apoi pe vase de pământ, fluere kiobănești, etc.!

Fota țărancei este un giuvaer cu mult mai mare gust lucrate decât cele mai scumpe lucrături persane. Am observat însă din păcate, că țărancele au început să se lepede de lucrătura strămoșească, lucrând fotele cu așa zisa lucrătură goblen, adusă de orașeni din cine știe ce țară străină!

Lucrați, fetelor, în puncte, lucrătura cea mai frumoasă lăsată de strămoșii voștri, și pe care o lucra și bunicile voastre.

Nu mai luați pânză de la orașe, pe care v’o dă drept mătase și care în schimb nu este decât un putregai de bumbac lustruit (mercerizat). Faceți-vă singure pânza pentru ie și toate

nevoile așa cum ați învățat de la bunica. Lucrați inul și cânepa căci asta va fi mândria voastră.

Nu lăsați pe bărbații voștri să cumpere haine din târg, ci lucrați-le voi din dimie și abia căci sunt mult mai durabile, ieftine și frumoase.

Aceasta va aduce mândria voastră personală și a țării ce vă adăpostește. Imbrăcămintea voastră strămoșească a fost admirată de toată lumea, la diferite expoziții internaționale și după asta streinii și-au dat seama de caracterul și gustul artistic al poporului român.

Și numai dacă veți face așa veți merita să vă numiți Români.

Rolul învățătorului în îndrumarea poporului

În mod firesc, de când a existat sau de când s'a resimțit un început de organizație socială — fie chiar sub aspectul primitiv—s'au distins două clase de oameni: *conducători* și *conduși*.

Conducătorii s'au manifestat ca niște figuri mai proeminente, ieșite în relief din masa comună a indivizilor, fiind înzestrați cu calități deosebite ca: *buni organizatori, întreprinzători* în fapte de apărarea națiunii sale și exercitarea puterilor lor pe cunoașterea realităților.

Condușii au fost cu respect față de conducătorii lor și erau gata de sacrificiu pentru apărarea intereselor comunității lor. Condușii au atribuit, din timpurile primitive, o putere mistică conducătorilor, ca fiind niște aleși ai lui Dumnezeu.

Conducătorii s'au mulțumit cu această stare de fapt, pentru a se menține raportul de forțe dintre conducători și conduși.

Conducătorilor primitivi le-a plăcut să țină pe oamenii de rând în întunerecul minții, în ignoranța complectă, pentru a beneficia mai mult de puterile atribuite lor, exploatând poporul de jos, poporul condus.

Această stare de lucruri a dăinuit multă vreme, în timp și în spațiu, până când omul, după multe prefaceri, a început să judece mai limpede și să dea la iveală, produsul gândirii sale. Aceasta a fost prima manifestare a omului sub raportul intelectual.

Scăpărarea aceasta de scânteie spirituală a avut ca efect transmiterea tuturor cunoștințelor și descoperirilor câștigate, din generație în generație și pe baza acestora, au isvorât alte nouă cunoștințe și descoperiri, formând ceea ce numim noi astăzi: *civilizație și cultură*, adică începutul progresului.

Lumea fiind doritoare de a se adăpa la izvorul de lumină spirituală — lumina minții — în mod firesc, s'au distins oamenii de cultură superioară, formând clasa filozofilor, a marilor învățați, începând cu epoca antică, — luându-și misiunea de a învăța pe alții, adică făcându-se profesori și învățători.

Cunoaștem din vechime, filosofi-profesori cu renume nemuritoare în amintirea noastră, de azi, ca: Socrate, Platon, Aristotel, Demostene, Seneca, Diogene și alții. Fiecare din acești filosofi-profesori au avut discipolii lor, apostolii lor cari au avut misiunea de a răspândi ideile lor în popor.

E destul să ne gândim că însuși Domnul nostru Iisus Cristos a avut apostolii și ucenicii săi, pentru a răspândi doctrina ideilor sale de creștinism adevărat, în poporul de jos.

Iată deci, cum îndrumarea poporului cade în sarcina unor apostoli, discipoli sau ucenici, cărora noi le zicem învățători, fiindcă au menirea de a învăța pe alții.

Despre rolul pe care l-au avut și-l au învățătorii în îndrumarea poporului, voi vorbi.

Orice prefacere socială, politică, economică și culturală, n'a fost decât rezultatul unor frământări sociale, la baza cărora au fost niște oameni răsăriți, cari au activat spiritul omenesc. Orice transformare n'a pornit decât de jos în sus, adică de la clasa de jos a poporului, la cea de sus.

Cercetând trecutul, constatăm că:

1. Creștinismul a prins rădăcini întâiu în clasa poporului de jos:

2. Organizația noastră politică primitivă a început de la poporul de jos, prin înființarea cnezatelor și apoi a voevodătelor.

3. Marea revoluție franceză de la 1893, a pornit tot de la poporul de jos.

Iată atâtea exemple de transformări sociale și politice, cu acțiune pornită de jos în sus, căci așa este firesc.

Când facem o casă, zidim mai întâiu temelia și apoi acoperișul. Orice acțiune trebuie să aibă o bază solidă; dar spusei că activarea spiritului omenesc a fost datorită, — și este, — unor oameni mai răsăriți din masa poporului de jos.

Singurii oameni, din poporul de jos, cu o capacitate intelectuală mai mare și cari stau într'o permanentă stare de contact cu masele populare, sunt *învățătorii*.

Desigur că nu ignorez rolul celorlalți factori ca: preoții și funcționarii administrativi rurali; dar aceștia din urmă au acțiunea de a executa măsuri de ordine.

Învățătorul este acela care este mai aproape de sufletul poporului, de viața zilnică a fiecăruia, cunoscând nevoile țărânului în general și individual. Din această viață în comun cu cunoașterea nevoilor reciproc, se naște o strânsă *legătură sufletească, în mod firesc, între învățător și popor.*

Învățătorul se face ecoul tuturor durerilor poporului de jos și de aci începutul de manifestare ca exponent al colectivității rurale. Dacă analizăm activitatea lui din școală, constatăm că învățătorul este cel care aprinde pentru prima oară flacăra luminii spirituale în sufletul micilor copii.

Sufletul copiilor este ca un boboc de floare și care așteaptă lumina și căldura binefăcătoare, pentru a înflori și a se forma rodul.

Astfel învățătorul rupe suflet din sufletul său, pentru a însufleți partea spirituală a copilului. Învățătorul dă adevăratele directive sufletești ale copiilor, nimicind partea rea, apucăturile rele ale sufletului, însufletind calitățile bune, formând caractere morale și personalități, adevărați cetățeni; dar dacă activitatea învățătorului s'ar mărgini numai în școală, ar însemna că ar fi departe de a îndeplini scopul pentru care a fost trimis în mijlocul poporului.

Prin cunoștințele de istorie națională, de geografie a țării noastre și a întregului pământ, prin cunoștințele de drept civic, arătând drepturile și datoriile fiecăruia, prin cunoașterea limbii noastre și a socotelilor necesare, învățătorul pregătește pe cetățeanul de mâine, cu care are de luptat cot la cot, pentru cauze comune. Această pregătire este absolut necesară; pentru că învățătorul, în manifestarea lui publică, are nevoie de elemente iluminate.

Așa s'a făcut acum 100 ani, trezirea conștiinței populare românești a originii noastre naționale, prin învățători și profesori ca: Gh. Lazăr, Costache Moroșu, Simion Marcovici, Petruche Poenaru, Ion Maioreșcu, Ion Brezoianu, Anton Pann, Eliade Rădulescu, Gheorghe Asachi, Florian Aaron și alții, cari au pregătit marea revoluție națională de al 1848.

Apoi Vasile Alexandri, Costache Negruzii, Mihail Kogălniceanu și câți alți intelectuali, n'au pregătit ei marea înfăptuire românească politică din anul 1859: „*Unirea Principatelor*”?

Din cele expuse până aci, învățătorul este factorul principal, este **leaderul** reformelor sociale de jos în sus.

Care este situația noastră de astăzi?

După terminarea războiului mondial, ca o consecință inevitabilă a lui, s'a ivit o criză economică foarte acută și o criză morală evidentă, amândouă în strânsă legătură. Soluționarea uneia, din aceste consecințe, depinde de felul cum vom rezolva pe cealaltă.

Două curente se manifestă astăzi, ca o necesitate imperioasă pentru soluționarea crizei economice și crizei morale, în domeniul economic și cultural național: *Cooperarea și culturalizarea satelor*.

Aici, ca în orice chestiune de ordin general, învățătorul își are rolul său netăgăduit de promotor al acestor mișcări sociale-economice și spirituale în cadrul național.

Dacă privim în trecutul nostru cooperativ, constatăm că un învățător ca Gh. Dumitrescu-Bumbești, înconjurat de o pleiadă de învățători entuziaști, a pornit din sat în sat, pentru propagarea de idei de cooperare națională, cu ajutorul marelui român Spiru Haret, fost ministru pe vremuri. Cine poate contesta rolul pe care l-au avut învățătorii la înființarea tuturor băncilor populare și cooperativelor sătești, de la 1900 și până în prezent?

Criza economică și morală se pot soluționa numai prin cooperare; adică de îndreptarea situației materiale a săteanului nostru, depinde viitorul nostru economic și propășirea noastră economică.

Prin îndreptarea situației materiale se va ameliora și criza morală ca: crimele, furturile, divorțurile, etc., căci toate acestea sunt rezultatul sărăciei noastre.

Culturalizarea satelor este o necesitate primordială pentru ridicarea nivelului de cultură a țaranului nostru, la acela al țaranului din țările apusene, unde este mai multă cultură și civilizație.

Culturalizarea satelor pornește din necesitatea cât mai evidentă de a întreține spiritul săteanului într'o activitate permanentă, prin citirea cărților cu caracter bun și a revistelor cu chestiuni de actualitate și folos practic.

Astfel revista „Astra Dobrogeană” care este organul bătrânei Asociațiuni pentru Cultura poporului român „Astra” se pune în serviciul poporului dobrogean pentru a servi de făclie la luminarea satelor.

Adunându-ne cu toții în jurul „Astrei” vom putea servi cu folos interesul neamului, de a lumina poporul.

Pe lângă aceasta, mai este nevoie de cămine culturale, a căror înființare cade în sarcina învățătorului.

Tendențele de culturalizare și cooperatie au izvorit din cele două mari prefaceri sociale, în urma războiului mondial:

- 1) Improprietărirea țaranului, și
- 2) Acordarea dreptului de vot universal.

Aceste reforme au ca scop ridicarea țaranului la un rang social demn și orientarea săteanului nostru în noua organizație politică a țării noastre, bazată pe democrație, adică susținerea drepturilor poporului prin elemente capabile, îsvorâte din mijlocul poporului, care să-l reprezinte în forul legislativ național: Parlamentul.

Iată atâtea și atâtea chestiuni de interes general și național, în care învățătorul este un factor principal, real și de neignorat, când e vorba să se păsească pe planul realizărilor în fapt.

Învățătorul român este un om cu studii secundare, care numai în urma unui examen de diplomă, este trimis în mijlocul poporului de către Ministerul Instrucțiunii Publice, adică de o unitate de conducere a statului.

Având în vedere considerațiunile de mai sus și rolul real pe care îl joacă Învățătorul în chestiunile de actualitate, pentru ridicarea țaranului nostru din toate punctele de vedere, se cuvine ca față de acest luminător vrednic, să se păstreze un respect călduros, nu un respect rigid, strict, pornit din convingerea personală a fiecărui individ că este cel mai de aproape și sincer prieten, tovarăș în lupta pentru viață.

Ștefan Dumitrescu

- Fericirea -

*Intr'o luptă ne'ncetată
Ne-avântăm cu toți spre bine,
Nălucim feerici vise
Și gândiri tot mai meschine.*

*Toți râvnim spre fericirea
Visurilor ce ne-omoară,
Ne muncim cu legea firii
Și cu timpul care zboară.*

*Alergăm spre viitorul
Firelor neisprăvite,
Ne îmbălsămăm viața
În dorințe ne'mplinite.*

.....

*Fericire toți râvnim
Și clădim mereu castele...
Fericirea-i cale lungă
Și ne cere zile grele.*

SĂNTEI SIMION

Ce să se citească la sate

De un timp încoace educația „literară” a satelor e lăsată în seama „librarilor” ambulanți și a chioșcașilor de ziare cari, în goana după îmbogățire rapidă, otrăvesc sufletele sătenilor cu tot felul de pornografii, *adeverată literatură de tarabă*. O sumedenie de cuplete de dubioasă proveniență și de nemăsurată neobrăzare se răspândesc în rândurile țărănimii noastre, care în naivitatea ei, le ia drept cântece. Ce deosebire enormă între aceste producțiuni ale unor minți bolnave și ale unor cugete necurate și între frumoasele noastre cântece bătrânești! Omul de la țară, e hrănit astfel cu tot ce a creiat omenirea mai stupid în zilele noastre.

Afară de aceste „cântece”, bastarzi ai mahalalelor, mai circulă printre sătenii noștri și proza murdară a fascicolelor cu „va urma”, subiecte luate din lumea criminalilor de rând. Mai eficace mijloace de destrămare a sufletului curat de la țară din partea răuvoitorilor nației noastre nici că se putea! Datoria tuturor oamenilor de bine și mai cu seamă a învățătorilor este aceea de a întreprinde în rândurile țărănimii pe de o parte o acțiune de stăvilire a puhoiului infect prin conferințe, iar pe de altă parte o ofensivă culturală prin înființarea de biblioteci sătești în cari să-și aibă locul de cinste în clasicii noștri: Eminescu, Coșbuc, Creangă, Caragiale, Iosif, Goga; Alexandri; Sadoveanu, Agârbiceanu, Slavici, Delavranța și alții. Dar aceasta cu un minut mai de vreme.

Cărți folositoare

Astăzi, când interesul tuturor se îndreaptă îndeosebi spre viața politică, apariția unei cărți de popularizare e o adevărată minune, iar autorul ei trebuie socotit printre marii idealști ai vremii. Și în adevăr așa este, căci duhul vremii de astăzi nu scoate la iveală decât foarte puțini oameni dezinteresați, cu tragere de inimă pentru poporul de la țară și dornici de luminarea satelor noastre. Întâmplarea mi-a adus în mână câteva din publicațiile „Academiei populare” din Constanța. Mare mi-a fost bucuria când am văzut că mai sunt bărbați de aceia cari să jertfească timpul și sănătatea pentru a aduce în bordieul săracului mângâiere, bucurie și credința în Dumnezeu. Cel mai harnic membru al „Academiei Populare” din Constanța este fără îndoială domnul C. Mureșeanu, bărbat erudit, publicist de seamă și bun înțelegător al problemelor de culturalizare a satelor. Dintre numeroasele scrieri ale Domniei-Sale, publicate în diferite localități din România și tratând chestiuni de pedagogie, literatură, etnografie etc., am avut fericirea să citesc deunăzi vre-o câteva. Am rămas adânc impresionat de râvnă cu care îmbrățișează D-sa ofensiva culturală la sate. D-sa înțelege foarte bine că factorii de căpetenie ai vieții culturale de la țară sunt preoții și învățătorii. De aceea le consacră acestora multe din scrierile sale. Pentru învățători a publicat „*Pestalozzi și școala creatoare*”, monografie foarte prețioasă, bogată în citate. Nu este locu! aici și nici nu sunt chemat să fac o dare de seamă asupra acestui tratat științific, rod al unei munci serioase. Vreau numai să arăt că d-l C. Mureșeanu și-a dat foarte bine seama de rolul important al învățătorului la țară și de aceea s'a gândit că cel mai frumos exemplu de stăruință și dragoste pentru cei de jos îl pot lua învățătorii numai de la Pestalozzi. Recomand cu toată căldura acest studiu domnilor învățători, ca, văzând aceștia frumoasele pilde ale marelui pedagog, să pornească pe calea care duce la fericirea neamului nostru. D-l C. Mureșeanu mai e și literat. A publicat un volumaș de schițe, intitulat: „*Mie, Prea Sfințite, îmi trebus sat nou?*” Preoții vor găsi în această carte adevărata lor menire. E adevărat că schițele acestea au fost scrise cu vădite intenții didactice, ceea ce ar face pe unii să nu le socotească drept artă adevărată, dar calitățile stilului, bogăția limbii și fondul sufletesc de o negăduită valoare morală, fac din ele o adevărată operă de

artă. Iată și cuprinsul: Preotul Constantin, idealist în toată puterea cuvântului, cere de la arhiereul său un sat nou, pentru ca astfel să pună în valoare comorile sufletești adunate în cursul anilor de școală. Ajutat de o soție înțelegătoare, duce la bun sfârșit ceea ce proiectase. Intemeiază pe un loc pustiu sat nou și biserică, aduce un învățător bun, întemeiază o școală și în timp de câțiva ani, satul păstorit de dânsul e o grădină, nu altceva. Pretutindeni e prezent cu vorba și fapta iar de pe amvon predică în fiecare Duminică și sărbătoare cuvântul Domnului. Învinge toate greutățile ce i se ivesc în cale, ducă altruismul său atât de departe încât primejduiește însăși existența familiei. Nu așteaptă de nicăeri recunoștință, ci face totul împins de dorul lăntriuc de a vedea dusă la bun sfârșit opera începută. În cele din urmă, după ce poporenii au început să se înmulțească, popa Constantin îi îndrumază spre diferite meserii, problemă de foarte mare actualitate în țara noastră. D-l Mureșeanu a creat în popa Constantin tipul preotului ideal; în realitate acest preot nu există, dar datorită fiecărui păstor sufletesc ar fi să ia pildă de la cel imaginat de d-l Mureșeanu. În dorința sa de a contribui cât mai mult la propagarea culturii în popor; d-l Mureșeanu a publicat—tot în cadrele „Academiei Populare” — o carte cu titlul „*În slujba Mântuitorului*” în care arată superioritatea credinței creștine asupra tuturor celorlalte credințe. Biserica noastră e cea mai indicată ca — pe baza învățăturilor ei morale — să facă educația sufletească a mulțimii. Aceasta cu atât mai mult cu cât morala a început să lase de dorit nu numai la orașe, ci și la sate. D-l Mureșeanu atribuie bisericii un rol foarte important în această privință, de aceea d-sa nădăjduiește că educația masselor se va face de „biserica creatoare”. Atâta deocamdată despre străduințele d-lui Mureșeanu de a ajuta cu pana pe cei ce sunt meniți să poarte facla culturii românești la sate.

Un colaborator vrednic și prieten al d-lui Mureșeanu este d-l Gheorghe Carp, dascăl și d-sa. E bine de știut că în lumea dascălilor, atât de vitregiți de guvernele ce se perindă la cârma țării, se găsesc suflete adevărate.

D-l Carp a scris „Cuvântul Rostit” (Biblioteca Academiei Populare Constanța No. 6) la îndemnul d-lui C. Mureșeanu. În cunoștință de cauză, dă îndrumări folositoare relative la felul cum trebuie să se reciteze o poezie sau altă operă literară chestiune actuală în școala noastră unde i se dă prea puțină

atenție acestei frumoase îndeletniciri. D-sa a mai publicat în franceză și românește o broșurică „*Desemnul ca mijloc de exprimare*”, comunicare făcută congresului internațional al învățământului secundar, ținut la București între 18 și 23 Iulie 1928. Broșura e un răspuns la o chestiune pusă de organizatorii congresului. E foarte instructivă și pentru învățători, căci și desenul e unul din obiectele ce se predau în școlile primare.

REVISTE

A apărut „*Viața Săceleană*”, care este vocea mocanilor săceleni, atât de dragi Dobrogei noastre. Ei sunt primii cari au pus baza solidă a graiului și obiceiurilor noastre în Dobrogea. Deaceia noi pe lângă salutul nostru frățesc, am publicat și unul din articolele „*Vieței Săcelene*”, cu care ne angajăm a lupta cot la cot pentru ducerea luminei la sate, și reînvierea și păstrarea obiceiurilor strămoșești.

Urăm „*Vieței Săcelene*”, succes deplin și viață lungă pe calea lungă a publicității.

Credința în Dumnezeu

Virtutea

Prin virtute, înțelegem acea putere sufletească, care face ca omul să-și îndeplinească întotdeauna în mod liber și conștiincios datoriile sale impuse de legea morală; iar oamenii care săvârșesc încontinuu numai fapte bune se numesc oameni virtuoși. Deci cuvântul Virtute, însemnează putere corporală, tărie și curaj. Din virtute pleacă: credința, speranța, dragostea, înțelepciunea, dreptatea, tăria sau curajul, cumpătarea etc.

Conștiința sau Cugetul

Dumnezeu a sădit în sufletul omului putere sufletească prin care deosebește binele de rău, și o putere care-l sfătuiește ceace trebuie sau nu să facă, să-l îndemne numai la bine și care putere în urma faptului săvârșit devine ca un judecător care-i arată dacă e bine sau nu.

Această putere sufletească, care îndeamnă sau oprește pe om, ca să facă o faptă bună sau rea se numește conștiința. Cu alte cuvinte conștiința este sfătuitoarea noastră înainte de săvârșirea

faptei și judecătorul nostru după săvârșirea faptei. Cum că conștiința a fost sadită în om de la începutul creațiunii se dovedește prin cuvintele Evei, care îndemnând-o șearpele să mănânce mere din pomul oprit a zis: „Nu pentru că a spus Dumnezeu că vom muri”. Deci ne arată că avea conștiință, însă era liberă de a face sau nu o faptă oarecare, căci la urma urmei Eva fiind liberă ca să mănânce sau să nu mănânce din pomul oprit, tot a mâncat, neputând rezista ademenirilor diavolului. Când și-a dat seama a fost muștrată de cuget și s'a ascuns.

Satisfacția conștiinței sau fericirea

Pentru un om este atunci fericire sau satisfacția conștiinței, când săvârșind o faptă bună se simte împăcat cu sufletul și deci este fericit.

Exemplu: Trăia într'un sat pe vremuri, un om care era cel mai cinstit din acel sat, bun și cuminte. După mai mulți ani de viața fericită i-se întâmplă nenorocirea să se îmbolnăvească de damba. Boala însă nu l-a ținut mult și și-a venit în fire, însă a rămas olog cât a mai trăit. Adese ori veneau prietenii pe la el să-l vadă, iar el nu mai putea de bucurie. Atunci își amintea cu drag de fiecare faptă bună ce a făcut în viața sa și simțea în suflet o mare mulțumire pentru dragostea prietenilor săi. Acest om deci era cu conștiința împăcată, deci fericit.

Nefericirea sau muștrarea cugetului

Indată după săvârșirea unui fapt rău te simți cu conștiința neîmpăcată, te muștrează cugetul și regreti de ceea ce-ai făcut.

Exemplu: Trăia într'un sat, pe vremuri, un om care era mândru mere din pomul oprit, s'au ascuns îndată de la vederea lui Dumnezeu".

„Cain după uciderea fratelui său Abel umblă rătăcind și fugind de oameni”.

De aceea să faceți numai fapte bune, pentru ca să fiți cu conștiința voastră împăcată și astfel liniștiți în viață.

CUM NE PUTEM IMBUNĂTĂȚI VIAȚA?

Pentru că necesitățile vieții se înmulțesc mereu și oamenii nu și le mai pot produce pe toate, dar totuși voesc să și le satisfacă; adresându-mă în special plugarilor, spun că pentru a putea ajunge să-și îndeplinească trebuințele, va trebui să obțină o producție cât mai mare.

Producând anumite lucruri, mai mult decât le trebuie, prisosul îl vor vinde și astfel vor putea cumpăra alte lucruri de cari mai au nevoie, dar pe cari ei nu le pot produce.

Ca un om să producă ceva, adică să aibă ceva avuție, trebuie să întrebuițeze 3 elemente principale: natura, munca și capitalul.

1) Natura, elementul de bază, are ca reprezentant pământul.

În general în România, pământul ne servește cu cele 2 părți: sol și subsol.

Solul oferă suprafața sa pentru: locuință, agricultură, creștere de vite și diverse materii prime, ca lemnul (din păduri), pește (din râuri și bălți).

Subsolul oferă la adâncime variată: petrol (prin sonde), fer, plumb, cărbuni, sare (prin mine).

Pentru Dobrogea, voi vorbi în special de sol — suprafața pământului, — subsolul fiind mai lipsit de materii prime, cum ar fi în alte regiuni ca: Prahova, Dâmbovița, Buzău, Banat, etc.

Aici, pământul este întrebuițat în special ca teren de cultură.

Astăzi, pământul este în cantitate suficientă și poate, va mai fi încă câtva timp. Dar pe măsură ce vremea trece, populația se înmulțește și ca să putem obține recolte suficiente pentru toți și chiar să mai prisosească, va trebui să dăm mai multă atenție pământului, ca să producă cât mai mult. Vom face o cultură intensivă, după cum voi arăta mai departe.

2) Munca, care este activitatea conștientă a omului, pentru a produce bunuri trebuincioase, transformă natură după voință.

Orice muncă dă naștere la oboseală. Dacă această stare e prelungită multă vreme, mai ales pentru oamenii cari nu au sănătate deplină, devine insuportabilă. Pentru a se cruța munca proprie, oamenii au inventat mașini. Grație mașinilor, cari lucrează mai repede și mai precis, se obține o producție mai mare și uniformă. Se întrebuițează timp mai puțin și se face economie mare de brațele omului, cari sunt ferite a

mai executa munci prea oșitoare. Astfel, lucrătorul are timp disponibil, pentru a se putea îngriji mai bine și de starea sa și a familiei sale.

Dintre diferitele ramuri de muncă, aceia ce se aplică pământului — agricultura — pentru țara noastră, în general și pentru Dobrogea, în special, prezintă cea mai mare importanță aceasta fiind ocupația celor mai mulți români.

3) Al treilea factor important al producției, este capitalul. Acesta nu este altceva decât tot o muncă economisită, sub formă de avere și care servește a produce alte averi, deci este trecută în serviciul muncii care se execută de acum înainte.

Grație acestei rezerve de munci, capital, oamenii au putut să-și procure diferite unelte și instrumente, cari i-au înlesnit munca. S'au cumpărat mașini, cu care s'au economisit multe brațe și s'au înfăptuit multe munci grele, într'un timp scurt. Datorită marelui capital, s'au înființat fabrici, uzine, cari construiesc mașini, locomotive, automobile și avioane, reducând mult timpul de parcurgerea distanțelor dintre țări; făcând să circule repede ideile dela om la om și dela un popor la altul; transportând neîncetat nouile invenții și răspândind cultura până în cele mai depărtate colțuri, pătrunzând peste tot binefacerile civilizației, dreptul la o viață mai bună pentru toată lumea.

Insemnătatea economică a agriculturii în România, este de ● importanță capitală și îndreptarea răului produs de marele războiu, nu ne poate veni decât prin sporirea producției agricole și încurajarea exportului produselor agricole.

Înainte de războiu, cultura mare reușise să facă o producție importantă și selecționată. Astfel cerealele noastre, cari se exportau în cantitate foarte mare și de bună calitate, erau căutate, bine plătite și intra mult aur în țară.

Grație capitalului de care dispunea marele proprietar, se putea aplica cele mai bune metode de cultură, se întrebuințau mașini și se obține o cantitate mare și aleasă.

În cultura mică, care se aplică în cea mai mare parte la noi, după războiu, după împrăștierea plugarilor, lucrul se execută de către membrii aceleiași familii, de cele mai adesea, ori cu capital foarte redus și o muncă mai mare.

Până acum, prin sistemul acesta de cultură, nu s'a putut obține nici cantitatea și nici calitatea cerealelor ce se produceau altădată de cultura mare.

Ca mijloace de îmbunătățire a micii culturi la noi, ar fi:

1) Oprirea de a se reduce proprietățile la o întindere mai mică de 5 hectare, penŕu a se putea aplica sistemul de cultură intensivă, adică agricultorul caută să scoată un produs cât mai mare prin întrebuințare de capital mare și muncă multă; iar nu din rodnicia naturală a pământului (ca în cazul culturai extensive). Semănăturile se fac prin rotație și nici un colț de teren nu rămâne necultivat, iar agricultorul e mereu ocupat. În timp de iarnă, când vegetația este împiedecată, îngrășă pământul și se ocupă de industria casnică; femeia toarce lână și țese, preface laptele în unt și brânză, conservă fructele cât mai bine și întrebuințază prunele la uscat și cât mai puțin la fabricarea ŕucii.

2) Educația micului plugar prin școli de agricultură, expoziții agricole, ferme model și răsplătirea celor mai merițoși, prin acordare de premii.

3) Inlesnirea cu semințe alese și soiuri bune de vite; obținându-se o recoltă selecționată și vite speciale pentru: tracțiune, lapte și măcelărie.

4) Înființarea de instituții cari să sprijine pe agricultori. Trebuesc încurajate mult cooperativele agricole, căci numai așa se pot forma capitaluri mari și astfel se va putea aplica și în mica cultură, mașinele și procedeele lor perfecționate.

Camerile agricole, ce s'au înființat acum vre-o 4 ani, au menirea ca prin membrii lor, aleși din agricultori pricepuți, să dea sfaturi pentru îndrumarea agriculturii pe căile cele mai bune.

5) Cum la noi în țară, anotimpul de vară, mai ales în Dobrogea e secetos, ar trebui făcute irigațiuni în toate părțile, pentru a preîntâmpina seceta, care este un mare flagel pentru agricultură; pe când altfel, datorită rodniciei pământului nostru, care aproape peste tot cuprinsul țării e de bună calitate, s'ar obține o recoltă foarte mult mărită și sigură; agricultorul ne mai fiind nevoit să stea cu ochii spre cer, așteptând binefăcătoarea ploaie, care foarte adeseori întârzie, sau nu vine.

6) Să se încurajeze industriile anexe agriculturii:

a) Morăritul și pasteale alimentare pentru transformarea cerealelor.

b) Fabricarea diverselor brânzeturi prin transformarea laptelui.

c) Industriile textile pentru transformarea lânai, cănepei, inului, părului, gogoșilor de mătase, în fire, țesături și postavuri diferite, fără a mai fi tributari străinătății.

d) Industria pielăriei, pentru a pune în valoare toate pieile

animalelor domestice și blănurile celor sălbatice, pe care astăzi le plătim cu sume mari străinilor.

e) Industria conservelor pentru: fructe, legume și cărnuri, cari laștăzi sunt prea scumpe.

f) Industria lemnului, pentru fabricarea scândurilor, parchetelor, stâlpilor, celulozei, etc.

Astfel, vom reuși ca lucrurile ce rezultă din industriile de mai sus, să fie fabricate în țară și vândute mai avantajos, accesibile la cât mai mulți, iar banii, echivalentul lor, vor rămâne în țară și la noi va intra aurul, rezultat din prisosul de cereale, pe care îl vom exporta.

Ștefan Petrescu-Dâmbovița

Rostul femeii

Asociațiunea „Astra Dobrogeană“ în munca ei neobosită pentru binele Neamului Românesc, se îndreaptă cu gândul ei curat, spre femeia română. Incepând cu noul an în care trecem cu puteri unite, am deschis o rubrică a femeii, unde vom arăta în mod treptat atât rostul româncei, cât mai ales faptele ei frumoase cu care a îndrumat sufletul copiilor noștri în timpul luptelor Naționale de veacuri.

Toată lumea știe că, tot ce se face în lumea aceasta, pornește dela familie. Din o familie cinstită și cu credință curată în Dumnezeu, ies copii, buni cari merg numai spre fapte laudabile. In schimb din o familie, cu apucături rele și cu pilde nesănătoase ies copii cari fac omăruri asupra aproapelui, necinstesc casa altuia, fură lucrul vecinului și tot ce se poate închipui mai rău.

De aici putem vedea că, un copil când pornește pe drumul lung și greu al vieței, i-și aduce pașii pe căile pe cari l'a pornit familia, făcând rău sau bine dupăcum a fost îndrumat. Cine deschide calea copilului? Cine-i clădește sufletul? Cine-i îndrumază pașii? Tata s'au Mama?

Tocmai aici trebuie să-ne oprim și să gândim puțin. Tata este stâlpul care ne dă traiul de toate zilele, iar mama este aceia care stă în casă și te conduce pas cu pas. Cine nu a auzit când i-s'a spus cuiva că, nu are cei „șapte ani de acasă“, pentru o faptă urâtă cari a făcut-o? Aici înțelepciunea vorbește scoate adevărul. Copilul dela 7 ani în sus merge la

școală. Când merge la școală el trebuie să fie un copil cu apucături frumoase și cu obiceiuri bune. Cine-i formează aceste obiceiuri și apucături? Sigur că, Mama, pentru că, acești șapte ani, a trăit numai cu ea.

Dacă în decursul lor nu a fost învățat cu apucături frumoase, copilul foarte greu o mai ia pe calea bună, întrucât din momentul când începe școala, cea mai mare parte din timp, învață carte și numai o mică parte rămâne pentru a învăța purtarea.

De aici putem vedea cât de mare rol are femeia în îndrumarea copiilor. Cu toate că, numai creșterea sănătoasă a copiilor, ar fi destul ca să înțelegem cât de mare rost are femeia în familie, totuși ea mai este sufletul multor alte treburi frumoase în familie. Astfel ea face legătura sufletească între copii (frați) și între tată și copii. Ea știe să-i îmblânzească, pe cei mai aspri, cu vorbe blânde și înțelepte și să-i încurajeze pe cei mai slabi și fără curaj. Chiar bărbatul, în momente, grele, de sbucium sufletesc, găsește o rază de mângâiere în cuvintele blânde ale femeii.

Acum după ce am văzut pe scurt, rolul femeii în familie, suntem datori să-ne pătrundem și de respectul care-l datărăm acestei munci, valoroase. Dulcele cuvânt de „mamă“, primele povețe și pilde de bună purtare, sunt o icoană vie, în sufletul omului toată viața și de aceia trebuie să-ne pătrundem de vorbele că, **„nimic nu e mai scump ca, iubirea de mamă“** și la rândul nostru să o iubim și să o respectăm și noi așa cum se cuvine.

In numărul viitor vom vorbi despre alte rosturi frumoase ale femeii.

SFATURI BUNE

Nu fiți răi cu ele...

Între multele rele, de care suferă lumea aceasta, este și obiceiul urât de a chinui animalele. Destul să te uiți la trecerea căruțelor pe stradă, și să vezi că unii oameni sunt mai cruzi decât poate cineva gândi. Ei nu țin seamă de puterea animalului. Incarcă cu greutate întreită căruța, apoi bate animalul, fără nici o milă, pentru a-l face să se chi-

nuiască în durerile cele mai grele, și la urmă să cadă jos sleit de puteri. De aceia noi vedem, cu toată durerea suferitului nostru, animale ca boi, cai, vaci, slăbite, urâte, devine rău când te uiți la ele.

Pentru a putea bine înțelege răul acesta, gândiți-vă la vorbele Mântuitorului Isus Christos „*Ce ție nu-ți place, altuia nu face*“. Ție dacă-ți dă cineva numai o palmă, sau îi răspunzi cu două palme; sau îl dai în judecată pentru că te-a făcut să suferi și pe deasupra ți-a scăzut cinstea în fața celorlalți oameni, adică te-a „jignit“. Oare animalul nu-i tot din carne și oase ca noi? Oare pe el nu-l doare tot așa de rău când îi dai cu joarda cât te lasă puterea?

Gândiți-vă la un om sănătos și cu puterile obișnuite, pe cari l-ai pune la o muncă peste puterile lui. O să-i vezi, încet slăbind, îngălbenind, până apoi cade în o boală ca offica sau altele și moare înainte de vreme. Tot așa se întâmplă și cu animalul, la care mai pui și lipsa de mâncare. Omul, în goana nebună după ban, se gândește să-l țină cu cât mai mică cheltuială. Animalul nu știe să ceară. Și atunci vezi că-i dai când te taie capul și cât poți mai rău, doar să-și țină zilele și să-ți aducă ție bani, cultivându-ți ogorul sau cărând materiale pentru bani. Din cauza aceasta, mai ales noi Românii nu avem animale așa frumoase cum au celelalte neamuri, cari se îngrijesc cu soteală și chibzuință de ele.

Cine nu știe că, fără animal ești neputincios în fața multor treburi pe cari le ai. De ce oare să nu-l îngrijești, când îți aduce atâta folos?

De aceia vedeți nu-l alungați în frig, ci faceți-i un grajd unde să se adăpostească și el. Dă-i hrana trebuincioasă și mai ales bună, pentru că el câștigă și pentru tine și pentru el. Nu-l munci mai mult decât trebuie și peste puterile lui că-l pierzi și ai pagube, și păcate.

Nu-l bate că, el este bun și ascultător, numai să-l știi porunci, și să-l știi conduce.

Dacă o să ascultați povețele acestea o să aveți animale sănătoase, puternice și cu viață lungă, cari sunt numai în folosul vostru.

Tot așa se întâmplă cu păsările cari le duc la piață. Le apucă de picioare și le ține cu capul în jos. Când le tae, le chinuește și nu le omoară repede. Cine nu=și poate da seama ce dureri simt atunci bieteles păsări. Gândiți-vă la un om chinuit așa ce suferă ?

Pentru că oamenii nu ascultă, Statul a făcut o lege pentru „*protecția animalelor*” adică pentru ferirea lor de chinurile cari le-am spus mai sus. Pentru aceasta trebuie un control, adică o grijă să prinzi și să pedepsești pe cei cari cad în vină.

Întâi trebuie să ne gândim că, avem un suflet și cu el o să ne dăm seama de toate faptele rele ce le facem. Apoi oamenii cari n'au suflet, trebuie întâi să fie controlați de noi, și numai apoi de poliție și jandarm. După cum el calcă legile și nu cruță animalul, tot așa nici noi nu trebuie să=l cruțăm de pedeapsă. Oprește=l dela rele, dacă=l poți. Dacă nu vrea, dă=l pe mâna jandarmului sa=l pedepsească.

Numai dacă o să vă faceți, cu toată tragerea de inimă datoria, o să aveți răsplata lui Dumnezeu și cinstea oamenilor.

CRONICA „ASTREI”

CONFERINȚE

În sala cinematografului „Regal” a avut loc conferința d-lui avocat Vlădescu-Olt din București, vorbind despre „Lupta comunismului contra burgheziei”. Ilustrul vorbitor arată printre altele că pentru apropierea claselor sociale, trebuie neapărat și o coborâre a aristocrației la nivelul burgheziei și nu vice versa după cum se susține până acum.

Conferința a fost viu urmărită atât de intelectualii orașului cât și de reprezentanții muncitorimei.

* * *

În sala cinematografului „Tranulis” a avut loc conferința D-lui Comandor Aurel Negulescu (cunoscutul scriitor Moș De-lamare), vorbind despre călătoria bricului „Mircea” și despre cele mai lungi călătorii făcute de vasele românești.

Conferința d-lui Negulescu a fost primită cu multă căldură și însuflețire de către auditorii noștri în majoritate intelectuali, dat fiind cunoscut felul vechiului „Iup de mare” de a povesti. Conferința a fost însoțită și de filmul luat cu ocazia călătoriei Bricului „Mircea”.

CINEMATOGRAF

Secțiunea cinematografică își continuă din ce în ce cu mai multă râvnă campania de propagandă sanitară pe la sate. În mai toate comunele județului a fost foarte bine primit acest mijloc de propagandă, observându-se la săteni un deosebit interes de a se cultiva.

În urma acestui succes s'a început rulara acestor filme sanitare și în oraș. Astfel în fiecare Duminică dimineața se rulează la câte două cinematografe, permițându-se numai adulții, la unu femei și la celalt bărbați.

Sălile au fost cu totul neîncăpătoare. S'a rulat:

„*Pericolele Dragostei*” un admirabil film în care se poate vedea pericolul bolilor venerice ca consecințe ale dragostei necumpătate. Acest film este editat în două copii, una special pentru femei și alta pentru bărbați.

„*Creșterea copiilor*”, în care se vede îngrijirea ce trebuie să se dea copiilor de la naștere până la vârsta școlii, când această sarcină este ajutată și de dascăli.

„*Combaterea tuberculozei*” cu toate sistemele moderne și sfaturi de profilaxie.

„*Școala în aer liber*” — film de propagandă pedagogică a nouilor sisteme și pedagogie precum și noua școală sub cerul liber în contradicție cu vechiul sistem de a închide elevii în săli puțin spațioase.

Aceste filme ne sunt puse la dispoziție de către ministerul sănătății publice.

TEATRU

Secțiunea teatrală și a reluat activitatea artistică în vederea stagiunii de primăvară. Se repetă „*Scrisoarea Pierdută*”, de I. L. Caragiale iar în studiu „*Omul de zăpadă*”, de A. de Hertz și „*Pleacă Berzele*”, de Ion Minulescu.

COMEMORĂRI

În sesra de 7 Martie asociația noastră a sărbătorit pe ilustrul Mosaryk cu ocazia împlinirii a 80 ani de viață.

D. profesor Gh. Coriolan a făcut un scurt istoric al popoului Cehoslovac dela „Indulgentile“ la Ion Hun și până în zilele noastre, iar d. avocat Aurel Vulpe a vorbit despre viața și opera sărbătoritului. Festivitatea a fost complectată cu partea artistică.

Muzica reg. 34 a executat cele două imnuri naționale (românesc și cehoslovac).

D-ra Elvira Cristea a cântat câteva cântece cehe, iar D-ra Trandafir a recitat traduceri din autori Cehoslovaci.

BALURI

La 29 Martie asociațiunea noastră a organizat un mare „Bal Național” în sala Cercului Militar Vechiu, unde se vor premia cele mai frumoase costume naționale de ambele sexe.

SPORT

În vederea activității de primăvară, secția sportivă a asociațiunei, va face regulat antrenament în sala de gimnastică a școlii navale, în zilele de: Luni, Miercuri și Vineri de la orele 7 p. m.

În fiecare Joi la ora 7 p. m. și Duminică la ora 9 jum. a. m. au loc ședințe sportive în sala Cercului militar vechiu.

CONCURSURI

Revista noastră deschide un concurs de programe pentru sezători sătești premiindu-se cele mai bune. Adezionile se vor trimite la secretariatul revistei până la 1 Aprilie corect.

GABY

Lucruri bune pentru săteni

CASE DE CITIRE

„Astra Dobrogeană“ în lupta ei pentru luminarea satelor, s'a gândit în primul rând la casele de citire, unde săteanul istovit de grijile de toate zilele să-și găsească o rază de mângâere, în citirea cuvintelor înțelepților neamului nostru.

Orice donație de cărți sau bani pentru acest scop nu este altceva decât o cărămidă pusă la temelie culturală a poporului dela sate.

MUZEE

Al doilea gând frumos al nostru este să adunăm în o casă, la școală sau la toate lucrurile cari au fost ale strămoșilor noștri. Din ele se poate vedea, viața, obiceiurile înaintașilor noștri Români și dreptul nostru la pământul ce ne aparține.

Păstrați orice lucru vechi ce-l găsești, căci faci un bine istoriei neamului tău.

SPORTURILE LA SATE

De curând s'a votat o lege prin care tinerii dela 19 la 21 ani sunt dator să facă o pregătire înainte de a veni la armată, care se zice *pregătire preregimentară*. Rostul ei este să vină tânărul la armată astfel pregătit ca să nu fie nevoie să stea atâta timp în armată.

Acest gând frumos și foarte trebuincios satelor noastre, este de mult înfăptuit în alte țări. Noi fiind întârziți, să ne gândim serios la aceste sporturi și să începem cu nădejde ale face.

În revista noastră vom da toate îndrumările acestor sporturi.

APĂRAREA NEAMULUI

Suntem poporul care avem cei mai mulți dușmani. Pentru a ști la momente grele cum să ne păzim de ei și cum să luptăm contra lor, începând din numărul viitor vom publica o serie de lucruri asupra apărării contra gazelor și aviației la orașe și sate.

DIVERSE

D-nii Președinți ai filialelor „Astrei Dobrogene“ pot comanda contra ramburs 400 lei, cărți pentru săteni în valoare de 500 lei, dela Biroul de desfacere al cărților din editura „Astra“ Str. Memorandului No. 2 Cluj.

Costul volumelor variază între 3—6 lei buc.

* Despărțământul Constanța al „Astrei“ aduce la cunoștința cercurilor săt și că la sediul său (Serviciul Sanitar al Portului); are la dispoziția cercurilor sătești cărți cu care pot înființa 20 începuturi de biblioteci, dotându-se fiecare cu câte 50 volume.

Cererile se pot adresa direct Despărțământului pentru distribuire.

* Îns stăm în mod deosebit asupra rugăminții noastre de a se trimite de către filiale dările de seamă asupra activității dela înființare și până acum.

Aceste dări de seamă ne sunt absolut necesare la întocmirea volumului festiv ce se va d'stirbui cu ocazia marei adunări generale ce va avea loc în curând,

Cu această ocazie dorim să nu scape bunei recunoștințe, nici o persoană care a binevoit, a sprijini înalta operă culturală a „Astrei”.

* Cronică despărțimintelor se va publica în numărul viitor.

* Abonamentele la revistă s’au redus simțitor, în scopul de a fi la îndemâna oricărui sătean.

* Domnii abonați sunt cu insistență rugați a ne trimite costul abonamentului.

* Noua adresă a administrației este str. Calomfirescu No. 21.

* Toate reclamațiunile relative la neprimirea exemplarelor se vor adresa redacției. Rugăm a se proceda astfel, căci orice svon relativ la neprimirea regulată a revistei este dăunător bunelor intențiuni atât a cititorilor cât și a redacției. Asemenea schimbările de adrese se vor comunica redacției, prin o carte poștală.

* Pentru evitarea greșitei îndrumări a corespondenței rugăm de a adresa precis Str. Calomfirescu No. 21,

* Din lipsă de spațiu, continuarea conferinței „Un geniu din lumea industrială” al d-lui Profesor Aurel Alexandrescu, o vom face în numărul viitor.

* Redacția și Administrația revistei noastre s’a mutat în strada Calomfirescu No. 21. Toată corespondența se va adresa la această adresă.

* Toate sumele pentru abonamente se vor vărsa numai la adresa redactorului nostru d-l Locotenent Filip Aurel care este și unicul administrator al revistei.

* Intârzierea în apariția noastră se datorește reorganizării revistei, iar volumul se completează cu înmulțirea simțitoare a numărului de pagini.

* Intrând în anul al II-lea, rugăm pe iubiții noștri cititori să ne acorde același sprijin ca în anul 1929.

Abonamentele de încurajare se vor anunța la o rubrică specială.

Cărțile și publicațiunile trimise revistei, vor fi recenzate și anunțate.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZA

Redacția: Filip Aurel, Constanța str. Calomfirescu No. 21

ABONAMENTE ANUALE:

Pentru instituții și societăți . . .	Lei 500
Pentru particulari	Lei 150
De încurajare (benevol)	Lei 500
Pentru studenți și elevi	Lei 80
Pentru membrii „Astrei“	Lei 100
Pentru săteni	Lei 80

Exemplarul Lei 20

Correspondența se va trimite pe adresa redacției
str. Calomfirescu No. 21

